

ביבליוגרפיה של כתבי שמואל ורסס (1938–2002)

רות שנפלד ואבנר הולצמן

א. ספרים

1. שעורים בספרות עברית חדשה, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשט"ו, 103 עמודים [בהכפלה]
2. סיפור ושוורשו: עיונים בהתפתחות הפרוזה העברית, רמת גן: אגודת הסופרים העבריים בארץ-ישראל ליד "מסדה" (ספריית מקור), 1971, 252 עמודים
3. ביקורת הביקורת: הערכות וגלגוליהן, תל אביב: הוצאת יחדיו (ספריית מקור), תשמ"ב, 280 עמודים
4. בין גילוי לכיסוי: ביאליק בסיפור ובמסה, תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד תשמ"ד, 142 עמודים
5. ממנדלי עד הזו: סוגיות בהתפתחות הסיפור העברית, ירושלים: הוצאת מאגנס, תשמ"ז, 379 עמודים
6. השכלה ושבתאות: תולדותיו של מאבק, ירושלים: מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל, תשמ"ח, 276 עמודים
7. התרגומים ליידיש של 'אהבת ציון' לאברהם מאפו, ירושלים: הוצאת אקדמון, viii + 124 עמודים [סדרת פרסומים של החוג ליידיש, האוניברסיטה העברית], תשמ"ט
8. מגמות וצורות בספרות ההשכלה, ירושלים: הוצאת מאגנס, תש"ן, 425 עמודים
9. *Relations between Jews and Poles in S. Y. Agnon's Work*, Jerusalem: Magnes Press, 1994, 128 pages [ראה גם מס' 180]
10. מלשון אל לשון: יצירות וגלגוליהן בספרותנו, ירושלים: הוצאת מאגנס, תשנ"ו, 526 עמודים
11. ש"י עגנון כפשוטו: קריאה בכתביו, ירושלים: מוסד ביאליק, תש"ס, 446 עמודים
12. 'הקיצה עמי': ספרות ההשכלה בעידן המודרניזציה, ירושלים: הוצאת מאגנס, תשס"א, 487 עמודים

ב. מחקרים ומאמרים

13. 'יעקב שמואל ביק, דער בלאַנדזשענדיקער משכיל', יוואָ-בלעטער 13 (1938),

- עמ' 505–536 פורסם גם בתוך: וואַכשטיין-בוך, ווילנע: יווא, 1939, עמ' 536–505
14. 'גורלו של סאטיריקן עברי וספרו: מאה שנה לפטירת יוסף פרל', העולם כח, ד, (12.10.1939), עמ' 63–64
15. 'הבעל בית' ומרדכי א. גינזבורג', במישור א, י (29.3.1940), עמ' טז. חתום: שמואל וילנאי
16. 'גלגוליו של הספר "חמת דמשק": במלאת מאה שנה לעלילת דמשק', קרית ספר יז (ת"ש), עמ' 119–120
17. 'דב-בר וואכשטיין: חמש שנים למותו', הצופה, 14.6.1940
18. 'ד"ר שמחה כ"ץ ז"ל', ניב הסטודנט (ירושלים), סיוון ת"ש, עמ' 7–8
19. 'רש"י ודור ההשכלה', במישור א, כז-כח (2.8.1940), עמ' יא-טו. חתום: שמואל וילנאי
20. 'אליהו הכהן מאיזמיר', יבנה ב (ת"ש), עמ' קנו-קעג. חתום: שמואל וילנאי
21. 'ר' יהודה הלוי ואחד-העם', העולם כט, מה (14.8.1941), עמ' 707–708. חתום: שמואל וילנאי
22. 'אומות העולם לאור שירי הקודש של יהודה הלוי', הצופה, 22.8.1941. חתום: שמואל וילנאי
23. 'הדם של "ימים נוראים" בספרות העברית', הצופה, 21.9.1941; 30.9.1941. חתום: שמואל וילנאי
24. 'פולמוס האתרוגים', הצופה, 9.10.1941; 10.10.1941. חתום: שמואל וילנאי
25. 'מגלה המאור: על ר' יהודה הלוי', במישור ג, פה (31.10.1941), עמ' ד; פו (1941.7.11), עמ' ז-ח. חתום: שמואל וילנאי
26. 'אויסישקין והיהדות הדתית: ליום שלושים למותו', הצופה, 2.11.1941. חתום: שמואל וילנאי [פורסם גם בתוך: ההד, חוב' יא-יב, 1942]
27. 'רבי יהודה הלוי', הצופה, 7.11.1941. חתום: שמואל וילנאי (על הקובץ התורני-מדעי שיצא לאור במלאות ת"ת שנה לעליית ר' יהודה הלוי לארץ ישראל, בעריכת י"ל פישמן)
28. 'דרישת ציון: שמונים שנה להופעת "דרישת ציון וחברת ארץ נושבת" לרבי צבי קאלישר', הצופה, 19.12.1941. חתום: שמואל וילנאי
29. 'הפרוזה והמציאות', הצופה, 12.12.1941. חתום: שמואל וילנאי
30. 'מאי חנוכה: לתולדות הפולמוס על מהותה של חנוכה בספרות העברית', הצופה, 19.12.1941. חתום: שמואל וילנאי
31. 'פינסקר וספרו בדור האמנציפציה', הצופה, 2.1.1942. חתום: שמואל וילנאי
32. 'ר' דוד ילין — החוקר של שירת ספרד', הצופה, 9.1.1942. חתום: שמואל וילנאי
33. 'יחסים בין האומות בהארתו של אחד-העם: במלאות 15 שנה למותו', הפועל הצעיר יג, 16–17 (22.1.1942), עמ' 8–9. חתום: שמואל וילנאי
34. 'הרקע של חמש מגלות: עם יובל הששים של יעקב כהן', הצופה, 13.2.1942
35. 'הספרות בדרך לירושלים', הצופה, 20.3.1942 (על הקובץ 'ילקוט ירושלמי לדברי ספרות')

36. 'סיפורי הפסח של שלום עליכם', הצופה, 1.4.1942
37. "בסוד עניי הכותל", במישור ג, קיג-קיד (21.5.1942). חתום: שמואל וילנאי (על ספרו של ארי אבן-זהב)
38. 'דוד גורדון, הפובליציסט הלאומי', הצופה, 21.5.1942
39. 'מחקר השירה: הרב ד"ר חיים ברודי', הצופה, 5.6.1942. חתום: שמואל וילנאי
40. 'השחקן והסופר', הצופה, 11.6.1942. חתום: שמואל וילנאי (על ספרו של קונסטנטין סטניסלבסקי 'חיי באמנות')
41. 'תורת המוסר של רב סעדיה גאון', הצופה, 24.7.1942. חתום: שמואל וילנאי
42. "סופרים בחייהם", הצופה, 31.7.1942 (על ספרו של יעקב פיכמן)
43. 'שירה ותפילה: על שיריו של מרדכי טמקין', הצופה, 14.8.1942. חתום: שמואל וילנאי
44. 'התנ"ך והספרות', הצופה, 28.8.1942. חתום: שמואל וילנאי
45. 'פליטי פולין לפני שלש מאות שנה', הצופה, 4.9.1942. חתום: שמואל וילנאי
46. 'הספרות העברית בשנת תש"ב: הרהורים וסכומים', הצופה, 11.9.1942. חתום: שמואל וילנאי
47. "חיי שלמה מימון", הצופה, 27.11.1942. חתום: שמואל וילנאי (על 'ספר חיי שלמה מימון, כתוב בידי עצמו')
48. 'מחיי הקהילה באיזמיר', יבנה ג (תש"ב), עמ' 93-111. חתום: שמואל וילנאי
49. 'רש"י פין - האיש ופעלו: במלאת 125 שנה להולדתו', גליונות טו (תש"ג-תש"ד), עמ' 236-239. חתום: שמואל וילנאי
50. '20 שנה למכון למדעי היהדות של האוניברסיטה העברית', הגלגל ב, 20 (1.2.1945)
51. 'דרכי האבטוביוגרפיה בתקופת ההשכלה', גליונות יז (תש"ה), עמ' 175-183. חתום: שמואל וילנאי [כונס בנוסח מורחב בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 249-260]
52. 'בעיות הספרות במשנתו של מ.י. ברדיצ'בסקי: שמונים שנה להולדתו', גליונות יח (תש"ה-תש"ו), עמ' 76-79. חתום: שמואל וילנאי
53. "תולדות היהודים בספרד הנוצרית", גליונות יח (תש"ה-תש"ו), עמ' 157-160. חתום: שמואל וילנאי (על ספרו של יצחק בער)
54. "פנקס ועד ארבע ארצות", גליונות יח (תש"ה-תש"ו), עמ' 232-234. חתום: שמואל וילנאי (על מהדורת ישראל היילפרין)
55. 'שאל גינזבורג, בעל "כתבים היסטוריים": במלאת חמש שנים למותו', גליונות יח (תש"ה-תש"ו), עמ' 275-279. חתום: שמואל וילנאי
56. "רשומות": סדרה חדשה, כרך א', גליונות יח (תש"ה-תש"ו), עמ' 296-298. חתום: שמואל וילנאי (על קובץ בעריכת יום-טוב לוינסקי ודב שטוק)
57. 'מחקרים בספרות המוסר של היהודים בספרד: מראשית המאה הי"ג ועד סוף המאה הט"ו, ירושלים: האוניברסיטה העברית, תש"ז, 5+41 עמודים [בהכפלה. פרק מתוך הדיסרטציה]
58. 'דמיון ואגדה בעולמו של מנדלי: להופעת כל כתביו בכרך אחד', גליונות כ

- (תש"ז), עמ' 179–183. חתום: שמואל וילנאי
59. "ספר שבט יהודה", גליונות כא (תש"ז–תש"ח), עמ' 189–191. חתום: שמואל וילנאי (על ספרו של שלמה ן' וירגה במהדורת עזריאל שוחט)
60. 'לקט מכתבי שד"ל', גליונות כב (תש"ח–תש"ט), עמ' 65–66. חתום: שמואל וילנאי (על הקובץ בעריכת גדליה אלקושי)
61. 'גירוש ספרד ומשמעותו', היום [עיתון מיוחד שיצא בירושלים בימי המצור], 12.3.1948
62. 'ספרים חדשים', עתידות ג (תש"ט), עמ' 66–68. חתום: שמואל וילנאי (על הספר 'מפלסי דרך' מאת בן-ציון דינור)
63. "תפוצות ישראל לאחר המלחמה", עתידות ג (תש"ט), עמ' 346–348 (על ספרו של יעקב לשצ'ינסקי)
64. 'הספרות באספקלריה של קטרוג: עם קריאת "אדברה וירוח לי" של א. קריב', גליונות כה (תשי"א), עמ' 327–331. חתום: שמואל וילנאי
65. 'הספרות העברית באספקלריה של "השחר"', גליונות כז (תשי"א–תשי"ב), עמ' 353–358. חתום: שמואל וילנאי
66. 'ערכי ספרות בעולמו של י.ח. ברנר', גליונות כז (תשי"ב), עמ' 238–241. חתום: שמואל וילנאי
67. 'הסיפור ההיסטורי של אשר ברש', גליונות כט (תשי"ג), עמ' 1–5. חתום: שמואל וילנאי [נדפס גם בתוך: אשר ברש: מבחר מאמרי ביקורת על יצירתו, ליקטה וצירפה מבוא וביבליוגרפיה נורית תמיר-סמילנסקי, תל-אביב 1988, עמ' 90–98]
68. "אהבת ציון" לאברהם מאפו: במלאת 100 שנה להופעת הספר, גליונות כט (תשי"ד), עמ' 220–224. חתום: שמואל וילנאי
69. 'ר' שמחה אסף: ציון למורה', גליונות כט (תשי"ד), עמ' 270–272. חתום: שמואל וילנאי
70. 'בן-ציון דינור (דינבורג): במלאת לו שבעים שנה', גליונות ל (תשי"ד), עמ' 19–24. חתום: שמואל וילנאי
71. 'עולם האגדה ביצירת מ.ז. פיארכרג: לשנת השמונים להולדתו', גליונות ל (תשי"ד), עמ' 137–145. חתום: שמואל וילנאי [כונס בתוך: סיפור ושורשו, עמ' 88–103]
72. 'ספרותנו בעיני יצחק למדן: ראשי פרקים', גליונות לא (תשי"ד–תשט"ו), עמ' 314–317. חתום: שמואל וילנאי
73. 'האגרונים בתקופת ההשכלה ומשמעותם הספרותית', הקונגרס העולמי השני למדעי היהדות: תקצירי ההרצאות – ספרות עברית, ירושלים תשי"ז, עמ' יט–כ
74. 'קלוזנר בביקורת ובחקר הספרות', מולד טז (תשי"ט), עמ' 616–621
75. "שורון קשת: מ.י. ברדיצ'בסקי (בן-גריזן): חייו ופעלו", קרית ספר לד (תשי"ט), עמ' 153–158
76. 'למבנה של "הכנסת כלה"', דב סדן ואפרים א' אורבך (עורכים), לעגנון שי: דברים על הסופר וספריו, ירושלים תשי"ט, עמ' 125–145 [כונס בתוך: סיפור ושורשו, עמ' 169–182; ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 23–35. נדפס גם בתוך: הלל

- ברזל (עורך), שמואל יוסף עגנון: מבחר מאמרים על יצירתו, תל-אביב 1982, עמ' 171–185; וכן בתוך: אבינועם ברשאי (עורך), ש"י עגנון בביקורת העברית: ב. פרשנות לרומנים של עגנון, תל אביב תשנ"ב, עמ' 54–63]
77. 'שלום עליכם – הערכות וגלגוליהן: באספקלריה של חמישים שנות ביקורת', מולד יז (תשי"ט–תש"ך), עמ' 404–421 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 165–197]
78. 'החסידות בעיני ספרות ההשכלה: מן הפולמוס של משכילי גליציה', מולד יח (תש"ך–תשכ"א), עמ' 379–391 [כונס בנוסח מורחב בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 91–109. נדפס גם בתוך: עמנואל אטקס (עורך), הדת והחיים: תנועת ההשכלה היהודית במזרח אירופה, ירושלים תשנ"ג, עמ' 45–63; וכן בתוך: ירחמיאל כהן (מלקט), מחקרים בתולדות ישראל בעת החדשה, ירושלים תשנ"ח, עמ' 328–346]
79. 'עיונים במבנה של "מגלה טמירין" ו"בוהן צדיק"' (ליוסף פרל), תרביץ לא (תשכ"ב) עמ' 377–411 [כונס בתוך: סיפור ושוורשו, עמ' 9–45]
80. 'הרומן העברי הראשון של מנדלי וגלגוליו: מאה שנה ל"למדו היטב"', מולד כ (תשכ"ב), עמ' 499–507, 642–650 [כונס בתוך: סיפור ושוורשו, עמ' 60–87]
81. 'על ספר חדש בתולדות ספרותנו החדשה', מולד כא (תשכ"ג–תשכ"ד), עמ' 190–199 (על 'הספרות העברית החדשה לזרמיה', א–ב, מאת אברהם שאנן)
82. 'על יצחק סאטנוב וחיבורו "משלי אסף"', תרביץ לב (תשכ"ג), עמ' 370–392 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 163–186]
83. 'דברים בשם אומרם ב"הכנסת כלה": אמנות ההבאה של עגנון ופירושה', מולד כא (תשכ"ג–תשכ"ד), עמ' 422–431 [כונס בתוך: סיפור ושוורשו, עמ' 183–200; עגנון כפשוטו, עמ' 123–136]
84. 'דרכו של ביאליק בסיפורו "אריה בעל גוף"', מולד כב (תשכ"ד), עמ' 225–232 [כונס בתוך: סיפור ושוורשו, עמ' 133–143; בין גילוי לכיסוי, עמ' 28–39]
85. 'מבעיות חקר הטקסט העברי של מנדלי: עיונים בנוסחאות של "בעמק הבכא"', ילקוט של הדגמות טקסטואליות להרצאות בקונגרס העולמי הרביעי למדעי היהדות, ירושלים תשכ"ה, 14 עמודים [בהכפלה. ראה גם מס' 97]
86. 'על דמותה של "שירתנו הצעירה": תשעים שנה להולדת ח.ג. ביאליק', מאסף ד (תשכ"ד), עמ' 381–392 [כונס בתוך: סיפור ושוורשו, עמ' 153–168; בין גילוי לכיסוי, עמ' 93–108. פורסם גם בתוך: גרשון שקד (עורך), ביאליק: יצירתו לסוגיה בראי הביקורת, ירושלים תשל"ד, עמ' 307–322]
87. 'מענדלעלע מוכר ספרים אין שפיגל פון דער העברעישער ליטעראַטור־קריטיק: אַ פרווון פון אַ סך הכל', די גאַלדענע קייט 51 (1965), עמ' 188–209 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 34–62, בשם 'מנדלי בעיני הביקורת: פרקי מאזן'. ראה גם מס' 139]
88. 'David Patterson: Avraham Mapu, the Creator of the Modern Hebrew Novel', *The Journal of Jewish Studies* 16 (1965), pp. 198–199

89. 'שמואל דוד לוצאטו בעיני עצמו: עיון באגרותיו העבריות', מאסף ה-1 (תשכ"ה-תשכ"ו), עמ' 703-715 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 261-274. ראה גם מס' 92]
90. 'על אמנות הסיפור של י.ל. פריץ', מולד כג (תשכ"ו), עמ' 290-299 [כונס בתוך: סיפור ושורשו, עמ' 119-132]
91. 'מהדורה אקדימית של כתיבי מנדלי מוכר ספרים', האוניברסיטה 11 (תשכ"ו), עמ' 41-44
92. 'Come Samuel David Luzzatto considerava se stesso', *La Rassegna Mensile di Israel* 32, no. 9-10 (1966), (Nel Primo Centenario della Scomparsa di Samuel David Luzzatto), pp. 42-63 [ראה גם מס' 89]
93. 'ביבליוגראף של ספרותנו', קרית ספר מב (תשכ"ז), עמ' 248-251 (לזכרו של אברהם יערי). [נדפס גם בקובץ באהלי ספר: לזכרו של אברהם יערי (תרנ"ט-תשכ"ז), ירושלים תשכ"ז, עמ' 8-10]
94. 'החסידות בעולמו של ברדיצ'בסקי', מולד א [כד] (תשכ"ח), עמ' 465-475 [כונס בתוך: סיפור ושורשו, עמ' 104-118]
95. 'חיבור סאטירי לא נודע של יוסף פרל: כתב העת "כרם חמד" וסופריו בעיני חסיד', הספרות א (1968), עמ' 206-227
96. 'שיטות הסיפור של אברהם מאפו ב"אהבת ציון": במלאת מאה שנה לפטירתו, מאסף ח-ט (תשכ"ח), עמ' 179-190 [כונס בתוך: סיפור ושורשו, עמ' 46-59]
97. 'מבעיות חקר הטקסט העברי של מנדלי מוכר ספרים', דברי הקונגרס העולמי הרביעי למדעי היהדות, ב, ירושלים תשכ"ט, עמ' 23-24 [ראה גם מס' 85]
98. "'בלבב ימים" לש"י עגנון: המקורות לסיפור ושיטות עיצובם', הספרות ב (1970), עמ' 310-332 [כונס בתוך: סיפור ושורשו, עמ' 201-243; ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 153-188]
99. 'וועגן עגנונס לעגענדארער וועלט', די גאלדענע קייט 69-70 (1970), עמ' 33-43
100. 'הספר "פני תבל" בזיקתו למסורת המקאמה בספרותנו', שרגא אברמסון ואהרן מירסקי (עורכים), ספר חיים שירמן, ירושלים תש"ל, עמ' 135-148 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 207-222]
101. 'בין ביאליק לאלחריזי: על מקורותיה של סעודה שנפסקה', מולד ג, כו (תשל"א), עמ' 691-696 [כונס בתוך: סיפור ושורשו, עמ' 144-152; בין גילוי לכיסוי, עמ' 40-48]
102. 'Criticism, Hebrew Literary', *Encyclopaedia Judaica*, V, 1971, cols. 1114-1124
103. 'Mendele Mokher Seforim (Shalom Jacob Abramovitsch)', *Encyclopaedia Judaica*, XI, 1971, cols. 1317-1322 [ראה גם מס' 110]
104. 'Perl, Joseph', *Encyclopaedia Judaica*, XIII, 1971, cols. 290-292 [ראה גם מס' 119]
105. 'על תפיסת הזמן בסיפורי מ.י. ברדיצ'בסקי', מאזנים לד (תשל"ב), עמ' 355-361 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 185-197. פורסם גם בתוך: נורית גוברין

- (עורכת), מיכה יוסף ברדיצ'בסקי: מבחר מאמרים על יצירתו הסיפורית, תל אביב תשל"ג, עמ' 250–262]
106. 'הספרות העברית בעיני ביאליק', מולד ה[כח] (תשל"ג), עמ' 399–416 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 101–129]
107. 'ישראל צינברג: היסטוריון של ספרותנו', העבר כ (תשל"ג), עמ' 80–100 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 251–275]
108. 'הסיפור "מעבר לנהר" של מ.י. ברדיצ'בסקי: עיון במקורותיו ובנוסחאותיו, עזרא פליישר (עורך), מחקרי ספרות מוגשים לשמעון הלקין, ירושלים תשל"ג, עמ' 35–60 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזז, עמ' 158–184]
109. 'שמואל יוסף עגנון און זיין היימשטאַט (צום דערשיינען פֿון עיר ומלוואה)', די גאַלדענע קייט 81 (1973), עמ' 66–79
110. 'מנדלי מוכר ספרים (שלום יעקב אברמוביץ)', האנציקלופדיה העברית, כג, טורים 952–956 [ראה גם מס' 103]
111. 'גנזי יוסף פרל בירושלים וגלגוליהם', האוניברסיטה 19, א (אדר תשל"ד), עמ' 38–52
112. 'בין ברנר למנדלי', מחברות ברנר א (1975), עמ' 31–53 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 63–83]
113. 'שלבנים ראשונים בחקר ביאליק', מאסף י: מוקדש ליצירת חיים נחמן ביאליק (תשל"ה), עמ' 11–35 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 130–164]
114. 'על ציורי ביאליק במסותיו', ירושלים: שנתון לדברי ספרות והגות ט–י (1975), עמ' 59–73 [כונס בתוך: בין גילוי לכיסוי, עמ' 76–92]
115. 'המבקר א. א. קבק: עם הופעת ספרו "מסות ודברי ביקורת"', מאזנים מב (תשל"ו), עמ' 26–37 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 198–218]
116. 'צווישן דריי שפראַכן: וועגן יוסף פערלס יידישע כתבים אין ליכט פון נייע מאַטעריאַלן', די גאַלדענע קייט 89 (1976), עמ' 150–177
117. 'ספרותנו בעיני דב סדן: במלאת שבעים וחמש לדב סדן, מולד ז[ל] (תשל"ו), עמ' 395–404 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 232–250]
118. 'The Jewish Reception of "Daniel Deronda"', *Daniel Deronda: A Centenary Symposium*, Jerusalem: The Hebrew University of Jerusalem, Academic Press, 1976, pp. 11–43 [ראה גם מס' 138]
119. 'פרל, יוסף', האנציקלופדיה העברית, כח, ירושלים תשל"ו, טורים 261–263 [ראה גם מס' 104]
120. 'שלום עליכם כסופר עברי', מאזנים מד (תשל"ז), עמ' 370–384 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 35–57]
121. 'בין קודש לחול: על תפיסת הזמן בסיפורי ביאליק', ידיעות אחרונות (תרבות, ספרות, אמנות), 12.9.1977 [כונס בתוך: בין גילוי לכיסוי, עמ' 11–27]
122. 'מדרשי פרודיה של מנדלי מוכר ספרים', שמואל ורסס, נתן רוטנשטרייך וחנא שמרוק (עורכים), ספר דב סדן, ירושלים ותל אביב תשל"ז, עמ' 145–164 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזז, עמ' 49–69]

123. 'חבלי "שלושת הכרכים" של מנדלי, ירושלים: שנתון לדברי ספרות והגות יא (תשל"ז), עמ' 223–234
124. 'יצחק דב ברקוביץ בילדותו', מאזנים מה (תשל"ז–תשל"ח), עמ' 382–390 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 153–167]
125. 'הדי הסאטירה של לוקיאנוס בספרות ההשכלה העברית', בקורת ופרשנות 12–11 (1978), עמ' 84–119 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 223–248]
126. 'על דיוקנו של המחבר היהודי: בשולי "דורות הראשונים" לחיים הזו', ידיעות אחרונות (תרבות, ספרות, אמנות), 15.10.1978 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 365–372. פורסם גם ב'הדאר' נז, 24 (י"ד בניסן תשל"ח), עמ' 395–396; 25 (כ"ח בניסן תשל"ח), עמ' 415]
127. 'גילוי וכיסוי ב"שור אבוס וארוחת ירק" של ביאליק', מאזנים מז (תשל"ח), עמ' 11–16 [כונס בתוך: בין גילוי לכיסוי, עמ' 49–59]
128. 'על רומן היסטורי של הזו שלא נגמר – וסביביו', מאסף יא: מוקדש ליצירת חיים הזו (תשל"ח), עמ' 41–74 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 329–364. פורסם בחלקו גם בתוך: הלל ברזל (עורך), חיים הזו: מבחר מאמרים על יצירתו, תל אביב 1978, עמ' 209–224]
129. 'Towards the History of the Hebrew Novella in the Early Nineteenth Century: Studies in Zahlen's "Salma mul Eder"', *Scripta Hierosolymitana*, 27 (1978), pp. 107–124
130. 'בין אדם לבעל חיים: מוטיבים וגלגוליהם ב"עיר ומלואה"', גרשון שקד ורפאל וייזר (עורכים), ש"י עגנון: מחקרים ותעודות, ירושלים תשל"ח, עמ' 253–287 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 256–291; ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 189–212]
131. 'חברים מספרים על פיאראברג', ידיעות אחרונות (תרבות, ספרות, אמנות), 11.4.1979; 13.4.1979 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 119–135]
132. 'נאומו האחרון של נחמן ומקורותיו: שמונים שנה לסיפור "לאן" ולפטירת מחברו', מאזנים מח (תשל"ח): ספר היובל תרפ"ט–תשל"ט, עמ' 280–291 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 137–157]
133. 'חגים וזמנים ביצירת מנדלי', ידיעות אחרונות (תרבות, ספרות, אמנות), 5.10.1979; 12.10.1979 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 87–102]
134. 'מנדלי בעל האגדה: לאור "בעמק הבכא" – דאָס ווינטשפינגערל"', בקורת ופרשנות 13–14 (1979), עמ' 35–71 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 11–48]
135. 'אָ נייע ליטעראַטור־געשיכטע פון יידיש, אין העברעאיש', די גאָלדענע קייט 99 (1979), עמ' 160–168 (על ספרו של חנא שמרוק 'ספרות יידיש: פרקים לתולדותיה')
136. 'ביאליק של ברנר', ידיעות אחרונות (תרבות, ספרות, אמנות), 28.12.1979; 4.1.1980 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 84–100]
137. 'בעקבותיו של החיבור "מחכימת פתי" האבוד', קרית ספר נה (תש"ם), עמ' 379–397 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 319–337]

138. "דניאל דירונדה" בעיתונות ובספרות העברית: כעבור מאה שנה לרומאן של ג'ורג' אליוט', מולד ח [לא] (תש"ם), עמ' 176–188 [כונס בנוסח מורחב בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 406–425. ראה גם מס' 118]
139. 'מנדלי בעיני הביקורת: פרקי מאזן', נורית גוברין (עורכת), פלס: מחקרים בביקורת הספרות העברית, תל אביב 1980, עמ' 105–127 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 34–62. וראה גם מס' 87]
140. 'יוסף פרל כמתרגם לידיש של "טום ג'ונס" לפילדינג', דברי הקונגרס העולמי השישי למדעי היהדות, ד, ירושלים תש"ם, עמ' 63–84 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 383–405]
141. 'מ.י. ברדיצ'בסקי כסופר יידיש'; 'מ.י. בערדיטשעווסקי – דער יידישער שרייבער'; 'M. J. Berdyczewski as a Yiddish Writer', שמואל ורסס (מהדיר) מיכה יוסף בערדיטשעווסקי (בן-גרוין), יידישע כתבים פון אַ ווייטן קרוב, ירושלים תשמ"א, עמ' ז-קה, [vii–v] [הנוסח העברי כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 58–102]
142. 'מוטיבים דימונולוגיים ב"סוסתי" של מנדלי ומקורותיהם', תרביץ נ (ספר היובל, תשמ"א) עמ' 515–531 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזז, עמ' 70–86]
143. 'הזימון המשולש: א.ג. גנסיין, יעקב ואסרמן ושכתי צבי', מאזנים נב (1981), עמ' 252–263 [נוסח מורחב בתוך: דן מירון ודן לאור (עורכים), אורי ניסן גנסיין: מחקרים ותעודות, ירושלים תשמ"ו, עמ' 205–228. כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 426–450]
144. 'במאבק לחיים: עיון ב"מלאך המוות והשוחט" לש"י עגנון', זהות א (1981), עמ' 193–196 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזז, עמ' 293–299; ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 146–152]
145. 'עגנון בעל האגדה: בעיני הביקורת', האוניברסיטה 25 (1981), עמ' 6–11 [כונס בתוך: ביקורת הביקורת, עמ' 219–231]
146. "'הספר העברי" של ביאליק: שתי גירסאות ומסביב להן', מחקרי ירושלים בספרות עברית א (תשמ"א), עמ' 29–48 [כונס בתוך: בין גילוי לכיסוי, עמ' 109–127]
147. 'תהליכי ההיגוד של סיפורי עם ביצירת עגנון', מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי א (תשמ"א), עמ' 101–126 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזז, עמ' 230–255; ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 3–22. פורסם גם בתוך: אבינועם ברשאי (עורך), ש"י עגנון בביקורת העברית: א. סיכומים והערכות על יצירתו, תל אביב תשמ"א, עמ' 344–359]
148. 'פרקים פון דער יידישער ליטעראטור – געשיכטע אין פוילן', די גאָלדענע קייט 106 (1981), עמ' 183–188 (על ספרו של חנא שמרוק 'ספרות יידיש בפולין')
149. 'שירת יל"ג במבחן הדורות: דברים ביום עיון לציון 150 שנה להולדתו של יל"ג, שנערך בשנת תשמ"א', ביקורת הביקורת, תל אביב תשמ"ב, עמ' 11–33.
150. 'בין סיפור עם לעיבודו הספרותי: עיון ב"אגדת שלושה וארבעה – נוסח אחד" של ביאליק ובגירסאותיה', מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי ג (תשמ"ב), עמ' 67–85 [כונס בתוך: בין גילוי לכיסוי, עמ' 60–75]

151. "צלוחית של פלייטון" וסממניה: על אמנות הפלייטון של יהודה לייב גורדון, מחקרי ירושלים בספרות עברית ב (תשמ"ג), עמ' 105–125 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 295–315]
152. ד"ד. אלמגור, ש. פישמן: נחלת מ"ב", קרית ספר נז (תשמ"ב), עמ' 684–700
153. 'שירי עם ביצירת מנדלי', יששכר בן-עמי ויוסף דן (עורכים), מחקרים באגדה ובפולקלור יהודי ז (תשמ"ג), עמ' רפה-ש [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 103–118]
154. 'היימטשטאָט און געהיימטשטאָט', דב סדן, ישעיהו אברך, חוה טורניאנסקי וחנא שמרוק (עורכים), 'ייחוס פון ליד' – ייחוסו של שיר: לכבוד אברהם סוצקעווער, תל אביב 1983, עמ' 53–61 [ראה גם מס' 198]
155. 'הנוסח המקורי הבלתי ידוע של איגרת שמואל יעקב ביק אל טוביה פדר', קרית ספר נח (תשמ"ג), עמ' 170–187 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 338–355]
156. 'בתי ברדיצ'בסקי: לבעיית המרחב בסיפוריו', מחקרי ירושלים בספרות עברית ה (תשמ"ד), עמ' 63–94 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 198–229]
157. 'בקורת ספרים: י.ח. ברנר, הכתבים היידיים – די יידישע שריפטן, ערך: יצחק בקון', קרית ספר נט (תשמ"ד), עמ' 923–933
158. 'הפובליציסטיקה של י.ח. ברנר וסממניה', מחברות ברנר ג-ד (תשמ"ה), עמ' 173–193
159. 'על מחקר ספרות ההשכלה בימינו', ידיעון האיגוד העולמי למדעי היהדות 25 (תשמ"ה), עמ' 19–38; 26 (תשמ"ו), עמ' 21–47; 27 (תשמ"ז), עמ' 41–46 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 356–412]
160. 'על טקסט אחד של מנדלי', תרביץ כד (תשמ"ה), עמ' 464–473 (על 'האישון הקטן' – דאָס קליינע מענטשעלע' בתרגומו של שלום לוריא)
161. 'ביאליק און זיין אילוסטראַטאָר (צוויי יידישע בריוו פון ח.ג. ביאליק צום מאָלער יוסף בודקא)', די גאַלדענע קייט 116–117 (1985), עמ' 116–125
162. 'לבירור התכונות המבניות והז'אנריות של סיפורי "ספר חסידים"', יוסף דן ויוסף הקר (עורכים), מחקרים בקבלה, בפילוסופיה יהודית ובספרות המוסר וההגות, ירושלים תשמ"ו, עמ' 349–368
163. 'בין תוכחה לאפולוגטיקה: "בעיר ההריגה" של ביאליק ומסביב לה', מחקרי ירושלים בספרות עברית ט (תשמ"ו), עמ' 23–54 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 119–152. פורסם גם בתוך: עוזי שביט וזיוה שמיר (עורכים), במבואי עיר ההריגה: מבחר מאמרים על שירו של ביאליק, תל אביב 1995, עמ' 40–70]
164. 'מערכת הזיקות בין הספרות היפה לבין חכמת ישראל בתקופת ההשכלה', תרביץ נה (תשמ"ו), עמ' 567–602 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 49–13]
165. 'יהודה הלוי באספקלריה של המאה התשע-עשרה', צבי מלאכי (עורך), באורח מדע, לוד תשמ"ו, עמ' 247–286 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 50–90]

166. 'זמן ומרחב ברומאן "עייט צבוע" של מאפר', ראובן צור ועוזי שביט (עורכים), תעודה ה: מחקרים בספרות עברית, תל-אביב תשמ"ו, עמ' 67-84 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 275-293]
167. 'בין שני עולמות - יעקב שמואל ביק בין השכלה לחסידות: עיון מחודש', גלעד: מאסף לתולדות יהודי פולין ט (1986), עמ' 27-76 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 110-159]
168. 'בין שני עולמות (הדיבוק)' לש. אנ-סקי בגלגוליו הטקסטואליים, הספרות 4-3 [36-35] (1986), עמ' 154-194 [כונס בנוסח מורחב בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 296-358. ראה גם מס' 169]
169. 'S. An-ski's "Tsvishn Tsvey Velt'n (Der Dybbuk)": A Textual History', *Studies in Yiddish Literature and Folklore*, Jerusalem 1986, pp. 99-185 [ראה גם מס' 168]
170. 'האגדות על עשרת השבטים והסמבטיון ודרכי קליטתן בספרותנו החדשה', מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי ט (תשמ"ו), עמ' 38-66 [כונס בתוך: ממנדלי עד הזו, עמ' 300-328]
171. 'אוטוביוגרפיה בשפת הביבליוגרפיה: כתבי ג. קרסל - ביבליוגרפיה, לוד תשמ"ו', קרית ספר סא (תשמ"ו-תשמ"ז), עמ' 163-168
172. 'ג' קרסל ז"ל', ידיעון האיגוד העולמי למדעי היהדות 27 (תשמ"ז), עמ' 57-59
173. 'וועגן די יידישע כתבים פון דב סדן: צו זיין פינף און אַכציקסטן געבוירן-טאָג', די גאַלדענע קייט 122 (1987), עמ' 5-16
174. 'הטפה משכילית במחלצות של פרוזה מחורזת: עיון ב"מגילת סדרים" מאת יהודה הורוויץ', מחקרי ירושלים בספרות עברית - י"א (תשמ"ז-תשמ"ח), עמ' 253-270 [כונס בתוך: מגמות וצורות בספרות ההשכלה, עמ' 187-205]
175. 'שמעון הלקין ז"ל', ידיעון האיגוד העולמי למדעי היהדות 28 (תשמ"ח), עמ' 66-68
176. 'המשורר מנחם מנדל דוליצקי וסיפורו "מבית ומחוץ"', שלמה נש (עורך), מגוון: מחקרים בספרות העברית ובגילוייה האמריקניים, מוגשים ליעקב קבוקב במלאת לו שבעים שנה, לוד תשמ"ח, עמ' 191-208
177. 'עגנון און יידיש', די גאַלדענע קייט 125 (1988), עמ' 112-120
178. 'ביאליק מתרגם את מנדלי', הלל ויס וידידיה יצחקי (עורכים), הלל לביאליק: עיונים ומחקרים ביצירת ח"ג ביאליק, רמת גן תשמ"ט, עמ' 267-283 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 277-295]
179. 'שירה ומשוררים בסיפורי עגנון', תרביץ נח (תשמ"ט), עמ' 85-110 [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 85-106]
180. 'בין מציאות היסטורית לתיאור סיפורי: בין יהודים לפולנים בכתבי ש"י עגנון', גלעד: מאסף לתולדות יהדות פולין יא (תשמ"ט), עמ' קט-קס [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 215-263. ראה גם מס' 9]
181. 'דמויות ונושאים חוזרים בכתבי ש"י עגנון', דפים למחקר בספרות 5-6 (תשמ"ט), עמ' 7-27 [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 36-54]

182. 'המהפכה הצרפתית באספקלריה של הספרות העברית', תרביץ נח (תשמ"ט), עמ' 483–521 [כונס בתוך: 'הקיצה עמ', עמ' 117–156]
183. גדליה אלקושי ז"ל, ידיעון האיגוד העולמי למדעי היהדות 29 (תשמ"ט), עמ' 70–71
184. 'The Hebrew Press and its Readership in Interwar Poland', Y. Gutman, E. Mendelsohn, Y. Reinharz & Ch. Shmeruk (eds.), *The Jews of Poland between Two World Wars*, Hanover and London: University Press of New England and Brandeis University Press, 1989, pp. 312–333 [240]
185. 'סדן מפענח צפונותיו של ביאליק', ידיעות אחרונות (תרבות, ספרות, אמנות), 6.10.1989
186. 'סוגיית יידיש במסכת דב סדן', דבר (משא), 17.11.1989
187. 'דב סדן בעולמה של הספרות העברית החדשה', מאזנים סד, 3–4 (תש"ן), עמ' 18–24
188. 'מגמות ושיטות בחקר יצירתו של ש"י עגנון', מדעי היהדות 30 (תש"ן), עמ' 31–52 [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 320–354]
189. 'שרטוטים לדיוקנו של שמעון הלקין כמשורר צעיר', מחקרי ירושלים בספרות עברית יב (תש"ן), עמ' 19–49
190. 'דאָס לעצטע קאַפיטל: דער ספר פון דב סדן וועגן ח.ג. ביאַליקס פּאַעזיע', די גאלדענע קייט 128 (1990), עמ' 7–15
191. 'ירושלים של עגנון', דבר (משא), 9.3.1990
192. 'בין שתי ערים', דבר (משא), 16.3.1990 (חלק ב של המאמר הקודם) [שני החלקים פורסמו, בשם הכולל 'ירושלים של עגנון', גם בתוך: עלון למורה לספרות: ירושלים בספרות ובאמנות, ירושלים תשנ"ג, עמ' 175–183. כונסו בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 291–300]
193. 'ביאליק של דב סדן ז"ל', הדאר סט, 30 (13.7.1990), עמ' 15–17
194. 'הפרשן והחוקר של יצירת עגנון', דבר (משא), 28.9.1990 (על דב סדן) [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 311–319]
195. 'בעקבות המעבדה הפיוטית של ביאליק', דבר (משא), 28.12.1990 (על המהדורה המדעית של שירי ביאליק, כרך ב, בעריכת דן מירון ואחרים)
196. 'משקעי יידיש בכתביו העבריים של ש"י עגנון', מסורות: מחקרים במסורת הלשון ובלשונות היהודים ה-1 (תשנ"א), עמ' 139–159 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 359–379; ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 106–119]
197. 'מרחב וזמן ותפקודם ביצירת י"ל גורדון', דפים למחקר בספרות 7 (תשנ"א), עמ' 205–226 [כונס בתוך: 'הקיצה עמ', עמ' 385–407]
198. 'Miasto rodzinne i miasto ukryte', *Masada*, Warszawa, Jesien 1991, pp. 63–57 [תרגום לפולנית של 'היימשתאט און געהיימשתאט' (לעיל מס' 154)]
199. 'הלכוד בין צללי החיים: על מאורע ברדיצ'בסקי בשנת תר"ס', דבר (משא), 9.8.1991 [נרפס שוב בתוך: גנזי מיכה יוסף ו (תשנ"ה), עמ' 113–122]

200. "להיות חופשי לי ולסיפורי", דבר (משא), 18.10.1991 (על חילופי האיגרות בין ש"י עגנון וש"ז שוקן) [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 303–310]
201. 'אורחות ושבילים בחקר ספרות ההשכלה', מחקרי ירושלים בספרות עברית יג (תשנ"ב), עמ' 7–28 [כונס בתוך: 'הקיצה עמי', עמ' 411–432]
202. 'שלושה תרגומי שירה לידיש מעטו של גנסיך', מחקרי ירושלים בספרות עברית יג (תשנ"ב), עמ' 295–307 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 295–301]
203. 'ועידת צ'רנוביץ בראי העיתונות העברית', שבות 15 (תשנ"ב), עמ' 149–182 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 453–487]
204. 'עיונים בסיפורת העברית של תקופת ההשכלה', מדעי היהדות 32 (תשנ"ב), עמ' 108–109 (על ספרו של דוד פטרסון *A Phoenix in Fetters*)
205. 'גלגוליו של הסיפור "משי" מאת ש. בן-ציון, אהרן קומם (עורך), ספר יצחק בקון, באר שבע 1992, עמ' 215–228 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 103–118]
206. 'תנים וכינור, רגבים ומאורם', דבר (משא), 23.4.1992 (על רישומו של ר' יהודה הלוי בספרות העברית החדשה)
207. 'חרד לכל תיקון', דבר (משא), 16.10.1992 (על 'ביבליוגרפיה מוערת של כתבי חיים הזז' מאת רפאל ויזר)
208. 'יהודה ליב גורדון כותב סיפור', מחקרי ירושלים בספרות עברית יד (תשנ"ג), עמ' 261–272 (על הסיפור 'קפיצת הדרך')
209. 'נוספות לסוגיית יידיש ביצירתו של א"נ גנסיך', מחקרי ירושלים בספרות עברית יד (תשנ"ג), עמ' 273–274
210. 'עולמו של חוקר ומשורר: דברים בערב זיכרון לפרופ' ישעיהו תשבי ז"ל', מחקרי ירושלים בספרות עברית יד (תשנ"ג), עמ' 393–401
211. 'המשולש הלאומי: יהודים, פולנים ורותנים בגאליציה המזרחית בסיפורי אשר ברש', גלעד: מאסף לתולדות יהדות פולין יג (תשנ"ג), עמ' קנה–קפ
212. 'המשורר רבי יהודה הלוי בעולמה של הספרות העברית החדשה', פעמים 53 (תשנ"ג), עמ' 18–45
213. 'א קורצע ביאגראפיע פון דער יידישער ליטעראטור אין אַ פוילישן נוסח: Chone Szmeruk: *Historia literatury Jidysz'*, די גאַלדענע קייט 135 (1993), עמ' 61–64
214. 'אַ דענקמאַל פאַר יידישע ליטעראטור-פאַרשערס אין ראַטן-פאַרבאַנד (די יידישע ליטעראטור אין ניינצעטן יאָרהונדערט, זאַמלונג פון יידישער ליטעראטור-פאַרשונג און קריטיק אין ראַטן-פאַרבאַנד. אַפּקלייב און פאַרוואָרט: חנא שמערוק, רעדאַקציע: חוה טורניאַנסקי)', די גאַלדענע קייט 137 (1993), עמ' 205–216 [ראה גם מס' 216]
215. 'הכרת פניו של מיכה יוסף', דבר (משא), 19.11.1993 (על הספר 'הכרת פנים: מסות על מיכה יוסף ברדיצ'בסקי' מאת אבנר הולצמן)
216. 'חקר ספרות יידיש של המאה התשע-עשרה בברית המועצות', מדעי היהדות 34 (תשנ"ד), עמ' 157–159 (על הקובץ בעריכת שמרוק וטורניאנסקי. ראה גם מס')

(214)

217. 'התרגומים לידיש של "עייט צבוע" לאברהם מאפו', ישראל ברטל, חוה טורניאנסקי ועזרא מנדלסון (עורכים), כמנהג אשכנז ופולין: ספר יובל לחנא שמרוק, ירושלים תשנ"ד, עמ' 323–357 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 232–267]
218. 'סוגיית יידיש במסכת דב סדן', דן לאור (עורך), סדן: מחקרים בספרות עברית א, תל אביב תשנ"ד, עמ' 9–33 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 488–512]
219. 'החסידות באספקלריה בלטריסטית: עיונים ב"גוג ומגוג" של מרטין בובר', רחל אליאור, ישראל ברטל וחנא שמרוק (עורכים), צדיקים ואנשי מעשה: מחקרים בחסידות פולין, ירושלים תשנ"ד, עמ' 317–356 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 168–208]
220. 'עולם הפולקלור ביצירת מנדלי', דפים למחקר בספרות 9 (תשנ"ד), עמ' 7–29 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 13–34]
221. 'התפילה ביצירת ש"י עגנון', הלל ויס והלל ברזל (עורכים), חקרי עגנון, רמת גן תשנ"ד, עמ' 49–80 [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 57–84]
222. 'עגנון בעולמו של "בצלאל": בין בדיון למציאות', אמונה ירון, רפאל ויזר, דן לאור וראובן מירקין (עורכים), קובץ עגנון א, ירושלים תשנ"ד, עמ' 222–260 [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 264–290]
223. 'גירוש ספרד באספקלריה של ספרות ההשכלה', פעמים 57 (תשנ"ד), עמ' 48–81 [כונס בתוך: 'הקיצה עמי', עמ' 157–190]
224. "'גלגול נפש" של ארטור בגלגולו לידיש של אייזיק מאיר דיק', חוליות 2 (1994), עמ' 29–50 [כונס בתוך: מלשון אל לשון, עמ' 211–231]
225. 'די שטאָט ווילנע אין שפיגל פון דער העברעאישער השכלה-ליטעראַטור', ייוואָ-בלעטער 2 (1994), עמ' 9–26 [ראה גם מס' 245]
226. 'Jewish Education in 19th Century Russia in the Eyes of Mendele Mokher Sefarim', Glenda Abramson and Tudor Parfitt (eds.), *Jewish Education and Learning*, Chur 1994, pp. 243–260
227. 'תופעות של מאגיה ודימונולוגיה באספקלריה הסאטירית של משכילי גליציה', מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי יז (תשנ"ה), עמ' 33–62 [כונס בתוך: 'הקיצה עמי', עמ' 353–384]
228. 'תרגום בלתי-ידוע לידיש מאת א"נ גנסיך של השיר "אני מאמין"', בעז ערפלי (עורך), שאול טשרניחובסקי: מחקרים ותעודות, ירושלים תשנ"ה, עמ' 237–242
229. 'שירת טשרניחובסקי בעיני דב סדן', בעז ערפלי (עורך), שאול טשרניחובסקי: מחקרים ותעודות, ירושלים תשנ"ה, עמ' 243–264
230. 'בין יהודים לפולנים בשני סיפורים של מנדלי מוכר ספרים (ש"י אברמוביץ)', גלעד: מאסף לתולדות יהדות פולין יד (תשנ"ה), עמ' קלז–קסג
231. 'די כתבים פון מענדעלע מוכר-ספרים אין ביידע לשונות', די גאָלדענע קייט 140 (1995), עמ' 108–117 (על הספר 'כתבים באיכס' בתרגומו של שלום לוריא)
232. 'שלום עליכם אין שפיגל פון זיינע בריוו', די גאָלדענע קייט 141 (1995),

- עמ' 11–30 (על הספר 'בריוו פון שלום עליכם 1879–1916' במהדורת אברהם ליס)
233. 'מחקרים חדשים וגם ישנים בספרות ההשכלה ותקופתה', מדעי היהדות 36 (תשנ"ו), עמ' 43–72 [כונס ועודכן בתוך: 'הקיצה עמ', עמ' 433–467]
234. 'איגרות ויכוח גנוזות על מהות החסידות', רחל אליאור ויוסף דן (עורכים), קולות רבים: ספר הזיכרון לרבקה ש"ץ אופנהיימר, ב' [מחקרי ירושלים במחשבת ישראל יג], ירושלים תשנ"ו, עמ' 447–494
235. 'מלשון אל לשון: סממני הנוסח בידיש של "מגלה טמירין" מאת יוסף פרל', חוליות 3 (1996), עמ' 59–108 [כונס בתוך: 'הקיצה עמ', עמ' 281–320]
236. 'מחקרים חדשים וגם ישנים בספרות ההשכלה ותקופתה: הוספות ועדכונים', מדעי היהדות 37 (תשנ"ז), עמ' 31–39 [כונס בתוך: 'הקיצה עמ', עמ' 433–467]
237. 'חבלי תרגום לעברית של כתבי שלום עליכם: על "סופרים יהודיים" מאת שלום עליכם בתרגום אריה אהרוני', מדעי היהדות 37 (תשנ"ז), עמ' 309–320
238. 'גירוש ספרד ופורטוגל בספרות יידיש', פעמים 69 (תשנ"ז), עמ' 116–159
239. 'יוסף קלוזנר וראשית ההוראה והמחקר של הספרות העברית החדשה באוניברסיטה העברית', שאול כ"ץ ומיכאל הד (עורכים), תולדות האוניברסיטה העברית בירושלים: שורשים והתחלות, ירושלים תשנ"ז, עמ' 487–515
240. 'העיתונות העברית וקוראיה בפולין בין שתי מלחמות עולם', חנא שמרוק ושמואל ורסס (עורכים), בין שתי מלחמות עולם: פרקים מחיי התרבות של יהודי פולין ללשונותיהם, ירושלים תשנ"ז, עמ' 73–95 [ראה גם מס' 184]
241. 'כתבי-עת עבריים לספרות בפולין בין שתי מלחמות עולם', חנא שמרוק ושמואל ורסס (עורכים), בין שתי מלחמות עולם: פרקים מחיי התרבות של יהודי פולין ללשונותיהם, ירושלים תשנ"ז, עמ' 96–127
242. 'חשיפת הכתבים הגנוזים', הארץ (ספרים), 10.6.1997, עמ' 12 (על 'כתבי מיכה יוסף ברדיצ'בסקי' א-ב, בעריכת אבנר הולצמן ויצחק כפכפי)
243. 'קול האשה בשבועון בידיש "קול מבשר"', חוליות 4 (1997), עמ' 53–82 [כונס בתוך: 'הקיצה עמ', עמ' 321–350]
244. 'מרדכי פלונגיאן: דיוקן של משכיל נוסח העיר וילנה', שלמה נש (עורך), בין היסטוריה לספרות: ספר יובל ליצחק ברזילי, תל אביב 1997, עמ' קמט–קסב
245. 'וילנה ותושביה היהודים במאה הי"ט בראי ספרות ההשכלה', גלעד: מאסף לתולדות יהדות פולין טו–טז (תשנ"ח), עמ' קצא–ריב [ראה גם מס' 225]
246. 'המתחים הבין-לשוניים בכתב-העת המשכילי "המאסף" וסביביו', דפים למחקר בספרות 11 (תשנ"ח), עמ' 29–69 [כונס בתוך: 'הקיצה עמ', עמ' 193–237]
247. 'כתב פולמוס משכילי גנוז בגנותה של החסידות', עמנואל אטקס, דוד אסף ויוסף דן (עורכים), מחקרי חסידות [מחקרי ירושלים במחשבת ישראל טו], ירושלים תשנ"ט, עמ' 65–88
248. 'ההיסטוריה באספקלריה של כתבי מנדלי – ש"י אברמוביץ', רעיה כהן ויוסי מאלי (עורכים), ספרות והיסטוריה, ירושלים תשנ"ט, עמ' 155–169
249. 'יד ימין דוחה ויד שמאל מקרבת: על יחסם של סופרי ההשכלה ללשון יידיש',

- חוליות 5 (1999), עמ' 9–49 [כונס בתוך: 'הקיצה עמי', עמ' 238–280]
250. 'בין מציאות לבדיון: "מגלה טמירין" של יוסף פרל בעיני משכילים וחסידים', עמנואל אטקס, דוד אסף, ישראל ברטל ואלחנן ריינר (עורכים), במעגלי חסידים: קובץ מחקרים מוקדש לזכרו של מרדכי וילנסקי, ירושלים תש"ס, עמ' 209–235
251. 'על מפתן המאה העשרים', אבנר הולצמן (עורך), סדן: מחקרים בספרות עברית ד (תש"ס), עמ' 13–26
252. 'תבניות בין-טקסטואליות בסיפור "בשעה אחת" ודרכי תיפקודן', אמונה ירון, רפאל וייזר, דן לאור וראובן מירקין (עורכים), קובץ עגנון, ב, ירושלים תש"ס, עמ' 213–224 [כונס בתוך: ש"י עגנון כפשוטו, עמ' 137–145]
253. 'על זכרונותיו של יחזקאל קוטיק במהדורת דוד אסף', גלעד: מאסף לתולדות יהודי פולין יז (תש"ס), עמ' קלא–קלט
254. 'מחקרים חדשים גם ישנים על ש"י עגנון ויצירתו (מאזן השנים 1990–1997)', ש"י עגנון כפשוטו: קריאה בכתביו, ירושלים תש"ס, עמ' 352–367
255. 'מחילופי לשון לחילופי משמעות: המחזה "מלוכת שאול" בתרגומו ליידיש', חוליות 6 (תשס"א), עמ' 55–78
256. 'ששים שנות חקר יצירתו ופעלו של יוסף פרל', דברי הקונגרס העולמי השנים-עשר למדעי היהדות, ירושלים [בדפוס]
257. 'דימויו של ר' משה חיים לוצאטו בספרות ההשכלה', 'הקיצה עמי': ספרות ההשכלה בעידן המודרניזציה, ירושלים תשס"א, עמ' 3–24
258. 'הגאון ר' אליהו מווילנה בעולמה של ספרות ההשכלה', 'הקיצה עמי': ספרות ההשכלה בעידן המודרניזציה, ירושלים תשס"א, עמ' 25–66
259. 'המשכיל היהודי כאיש צעיר', 'הקיצה עמי': ספרות ההשכלה בעידן המודרניזציה, ירושלים תשס"א, עמ' 67–114
260. 'הצדיק בגיהנום: גלגולי מוטיב בסיפורו של עגנון "המשל והנמשל"', ספר יובל לאברהם הולץ [בדפוס]
261. 'עסקי ציבור ועסקני ציבור באספקלריה של כתבי ש"י אברמוביץ (מנדלי)', יהודית בר-אל, יגאל שוורץ ותמר ס' הס (עורכים), ספרות וחברה בתרבות העברית החדשה: מאמרים מוגשים לגרשון שקד, תל-אביב 2000, עמ' 62–70
262. 'הקשר בין פובליציסטיקה וסיפורת ביצירת סמולנסקי' [באנגלית, בדפוס]
263. 'החסידות בעולמו של ברדיצ'בסקי לאור חיבורו שנגנוז', אבנר הולצמן (עורך), מיכה יוסף ברדיצ'בסקי: מחקרים ותעודות, ירושלים: מוסד ביאליק, תשס"ב, עמ' 215–258
264. 'שכתי צבי והשבתאות בעולמה של הספרות העברית החדשה', מחקרי ירושלים בספרות עברית יח (תשס"א), עמ' 105–136
265. 'Portrait of the Maskil as a Young Man', David Sorkin and Shmuel Feiner (eds.), *New Perspectives on the Haskalah*, London and Portland, Oregon 2001 pp. 128–143
266. 'הספרות העברית בפולין – תקופות וציוני דרך', ישראל ברטל וישראל גוטמן (עורכים), קיום ושבר: יהודי פולין לדורותיהם, כך שני: חברה, תרבות, לאומיות,

- ירושלים תשס"א, עמ' 161–190
 267. 'מליסלדה העולה מן הרחצה: גלגוליה של רומנסה ספרדית', פעמים 88 (תשס"א),
 עמ' 75–97
 268. 'כתב-העת המשכילי "המאסף" באספקלריה ביבליוגרפית' (על 'שער להשכלה'
 מאת משה פלאי), מדעי היהדות 40 (תש"ס), עמ' 199–204
 269. 'שירת ההשכלה העברית בתרגומים לידיש: מקרה "החמלה" ו"קוצו של יוד"',
 חוליות 7 (2002) [בדפוס]

ג. ספרים וקבצים בעריכתו

270. מנדלי מוכר ספרים: רשימת כתביו ואגרותיו להתקנת מהדורתם האקדימית,
 ערכו שמואל ורסס וחנא שמרוק, ירושלים: האוניברסיטה העברית, המכון למדעי
 היהדות, מפעל מנדלי, הוצאת מאגנס, תשכ"ה, 60 עמודים
 271. תערוכת מנדלי מוכר ספרים (שלום יעקב אברמוביץ) במלאת חמישים
 שנה לפטירתו: קטלוג, ערכו שמואל ורסס ויחיאל שיינטוך, ירושלים: בית
 הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, המכון למדעי היהדות, מפעל מנדלי, תשכ"ה,
 יז+66+viii עמודים, איריים [בהכפלה]
 272. יוסף פרל: מעשיות ואגרות מצדיקים אמיתיים ומאנשי שלומנו, ההדירו לפי
 כתב-היד של המחבר והוסיפו מבוא וביאורים חנא שמרוק ושמואל ורסס,
 ירושלים: האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, תשל"ל, 246+vii עמודים
 273. ספר דב סדן: קובץ מחקרים מוגשים במלאת לו שבעים וחמש שנה, המערכת:
 שמואל ורסס, נתן רוטנשטרייך וחנא שמרוק, ירושלים ותל אביב: הוצאת הקיבוץ
 המאוחד, תשל"ז, 397 עמודים
 274. *Scripta Hierosolymitana*, Vol. XXVII: *Studies in Hebrew Narrative Art*
 edited by Joseph Heinemann and Shmuel Werses, Jerusalem: Magnes
 Press, 1978, 204 pages
 275. מיכה יוסף בערדיטשעווסקי (בן-גוריון): יידישע כתבים פון אַ ווייטן קרוב,
 אַריינפיר און אַפּקלייב שמואל ורסס, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הוצאת
 מאגנס, תשמ"א, קה+225+lvii עמודים
 276. בין שתי מלחמות עולם: פרקים מחיי התרבות של יהודי פולין ללשונותיהם,
 בעריכת חנא שמרוק ושמואל ורסס, ירושלים: האוניברסיטה העברית, המרכז
 לחקר תולדות יהודי פולין ותרבותם, החוג לידיש, הוצאת מאגנס, תשנ"ז, 432
 עמודים
 277. חליפת המכתבים בין מרים מארקל-מוזסזון לבין יהודה ליב גורדון (יל"ג),
 ההדיר מכתב-יד והוסיף מבוא והערות שמואל ורסס, ירושלים: מוסד ביאליק
 [בדפוס]

ד. ילקוטי טקסטים וביבליוגרפיות בעריכתו

278. בעיות מתודיות ודידקטיות בידיעת העם, מאת ש. ורסס, בעריכת ב. דינבורג, הר הכרמל, בית הנוער, תש"ו, 4+29 עמודים [בהכפלה. חוברות ביבליוגרפיות בידיעת עם ישראל בתפוצות, א]
279. הפרוזה העברית לגילוייה ולצורותיה, לקט מקורות לתרגיל בספרות עברית בלימודי היסוד, נערך על ידי שמואל ורסס, קונטרס א-ג, ירושלים: האוניברסיטה העברית, תשי"ג, 127+24+28 עמודים [בהכפלה. הדפסה ב: תשי"ד]
280. המשל והאלגוריה בספרות ההשכלה, חומר קריאה לתרגיל בספרות עברית, לוקט על ידי שמואל ורסס, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תש"ו, 71 עמודים [בהכפלה]
281. פרקים מ'ספר חסידים', חומר קריאה לתרגיל של ש. ורסס בשנת הלימודים תש"ז, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תש"ז, 2+132 עמודים [בהכפלה]
282. הפרוזה העברית בימי הביניים, חומר קריאה לתרגיל... ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, לימודי יסוד, ספרות עברית, תשי"ז, 149 עמודים [בהכפלה]
283. הפרוזה העברית החדשה, חומר קריאה לתרגיל... ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, לימודי יסוד, ספרות עברית, תשי"ז, 140 עמודים [בהכפלה]
284. הסיפור העברי הקצר, חומר קריאה לתרגיל... חוב' א-ב, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשי"ז, 218+160 עמודים [בהכפלה]
285. הסיפור העברי הקצר במאה העשרים, חוב' ב, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשי"ח
286. כתבי יהודה אריה מודינא, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשי"ח [בהכפלה]
287. הדרכה ביבליוגרפית בספרות עברית: ילקוט אמונים, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשי"ט, 2+224 עמודים [בהכפלה]
288. פרקים נבחרים מספרות הצוואות, חומר קריאה לתרגיל... ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשי"ט, 2+124 עמודים [בהכפלה]
289. הסיפור העברי בארץ-ישראל, חומר קריאה לתרגיל... חוברת א, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשי"ט, 1+202 עמודים [בהכפלה]
290. השירה הסיפורית והמחזה בספרות ההשכלה, לקט מקורות לתרגיל של ש. ורסס וג. שקד, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תש"ך, 4+392+1+71 עמודים [בצילום ובהכפלה]

291. הסיפור העברי הקצר במאה העשרים לסוגיו וליסודותיו, א-ג, חומר קריאה לתרגיל [של] ש. ורסס וג. שקד, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"א [בהכפלה. התוכן: א. יסודות, 114+3 עמודים; ב. הסיפור העברי הקצר בדורו של ביאליק; ג. הסיפור העברי הקצר בארץ-ישראל]
292. הסיפור העברי הקצר במאה העשרים לסוגיו וליסודותיו, א: יסודות ואבחנות, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"ד, 112+3 עמודים [בהכפלה]
293. הדרכה ביבליוגרפית בספרות העברית: ילקוט אמונים, מהדורה ב מורחבת, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"ד, 232+3 עמודים [בהכפלה]
294. הדרכה ביבליוגרפית בספרות העברית: ילקוט אמונים, מהדורה ב מורחבת, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"ה, 236+8 עמודים [בהכפלה]
295. הביקורת העברית במאה העשרים: תכנים וצורות, לקט מקורות (לסמינר של ש' ורסס ומ' פרי), חלק א, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"ו, 2+7+355+2 עמודים, 4° [בהכפלה]
296. הסיפור העברי במחצית השנייה של המאה ה-19, חומר קריאה לתרגיל של ש. ורסס וד. וינפלד, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"ז, 2+385 עמודים [בהכפלה]
297. הסיפור העברי הקצר במאה העשרים לסוגיו וליסודותיו, חומר קריאה לתרגיל, חלק א: יסודות ואבחנות, [ערכו] ש. ורסס ויוסף אבן, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"ז, 3+129 עמודים
298. הדרכה ביבליוגרפית בספרות העברית: ילקוט אמונים, מהדורה ב מורחבת, הדפסה ה, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"ח, 4+236 עמודים [בהכפלה]
299. הדרכה ביבליוגרפית בספרות העברית: ילקוט תרגילים, מהדורה חדשה ומורחבת, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשכ"ט, 4+iv+162+קז עמודים [בהכפלה]
300. התפתחות הסיפור העברי: לקט מקורות, חוברת א, ירושלים: האוניברסיטה העברית, הפקולטה למדעי הרוח, החוג לספרות עברית, תשל"ג, 3+35 עמודים [בהכפלה ובצילום]